

Інноваційна діяльність освітянських бібліотек – важливий чинник оптимізації науково-інформаційного забезпечення вітчизняної педагогічної науки, освіти і практики.

Відповідати вимогам часу – означає вміло впроваджувати інновації: застосовувати на практиці досягнення розвитку бібліотечної справи, широко використовувати стратегічне планування, маркетинг та проектну роботу, глибоко підстроювати під суспільні освітянські потреби.

Інновації – необхідний елемент розвитку бібліотеки. Одним із напрямів інноваційної діяльності є проектна, в доцільності якої ми переконалися на практиці. Окрім того, що проектна діяльність дозволяє визначати стратегічні цілі і тактику їхнього досягнення, є можливість розкрити творчі здібності працівників бібліотеки.

Я розповім про деякі проекти, які, на наш погляд, більш ефективно спрацювали на користь користувачів та імідж бібліотеки.

Коли в 2000 р. ми розробили перший проект "Миколаївська науково-педагогічна бібліотека у освітньо-інформаційному просторі" (2000-2005 рр.) крім бажання стати сучасним інформаційним центром не було нічого: ні комп'ютерів, ні Інтернет, ні мережі, ні грошей на це все. Але ми спланували якою ми бачимо свою бібліотеку, передбачивши технічне оснащення бібліотеки, підключення її до Інтернет, підвищення кваліфікації працівників, фандрейзингову та маркетингову діяльність. Це - перший проект бібліотеки, який не лише визначив її головне місце у мережі освітянських бібліотек, але й надав нового змісту буденній роботі, усіх її структурних підрозділів (створення власного сайту, навчання працівників бібліотеки основам ПК і Інтернету, роботі над електронними бібліотечними ресурсами).

Тому, вже в 2001 році стала можливою участь нашої бібліотеки в проекті Посольства США в Україні "Програма розширення доступу та навчання в Інтернет"(2001-2008 р.р.) за сприяння IREX/IATP.

На конкурсних засадах ми отримали право взяти участь у міжнародному проекті. Завдяки цьому проекту ми отримали повністю оснащений Інтернет-центр при бібліотеці, на базі якого розпочали вже самостійний власний проект "Підвищення інформаційної культури педагогів", (2001 -2008 р.р.) Проект діє і сьогодні. Його мета - безкоштовне навчання основам ПК та Інтернет-технологіям педагогів міста і області.

Ефективним, на наш погляд, є проект "Науково-педагогічна бібліотека – шкільним» (2002 - 2008 р.р.). Планувався розгляд питань стану шкільних бібліотек на засіданні колегії міського управління освіти, нові підходи в системі підвищення кваліфікації і не тільки з працівниками бібліотек, а і з керівниками шкіл.

З метою привернення уваги до проблем шкільних бібліотек ми ініціювали, а Миколаївська обласна бібліотечна асоціація та міське

управління освіти нас підтримали, проведення конкурсу „Шкільна бібліотека нового тисячоліття” за номінаціями:

- Погляд у минуле (історія бібліотеки)
- Керівник і бібліотека
- Затишно, зручно, комфортно
- ВЕБ-бібліотекар (робота в Інтернет по створенню власних Веб-ресурсів)
- Партнер (плідне співробітництво з колективом вчителів та учнів)

Були передбаченні також номінації для активних читачів-школярів:

- Золотий сайт (кращий сайт школи чи бібліотеки)
- Імідж-пропозиція.

Переможці були нагородженні призами. А головним досягненням ми вважаємо те, що 12 бібліотек покращили матеріально-технічну базу (був здійснений ремонт, закуплені нові меблі, придбані комп'ютери і підключені до Інтернет). Вже і конкурс закінчився, а змагання продовжується і сьогодні. Змагаються директори шкіл та бібліотечні працівники на кращу бібліотеку. В цей процес включились начальник управління освіти, мер міста та спонсори. На протязі минулого навчального року відкрито дві шкільні бібліотеки ЗОШ № 57 (13 комп'ютерів з підключенням до Інтернет, з сучасними меблями, ремонтом) та ЗОШ № 51 –(5 комп'ютерів). На останній серпневій нараді директори шкіл з гордістю рапортували: де ремонт зробили, де комп'ютери купили та ще й підключили до Інтернет, та скільки книжок придбали.

Досвід роботи з цього питання зацікавив наших колег з Росії, Білорусії, України. Це дозволило нам провести Міжнародну науково-практичну конференцію «Тенденції розвитку шкільних бібліотек в інформаційному суспільстві». Ми обмінялися цікавим досвідом. Учасники конференції побачили системність і результати в роботі з шкільними бібліотеками. Я в свою чергу дякую колегам, які до нас приїхали, підтримали і ми разом з вами, шановні, з мером м. Миколаєва та начальником управління освіти вирішили дуже важливі питання щодо матеріального заохочення та комплектування шкільних бібліотек. Це приклад корпоративної спільної праці.

Просування в інформаційне суспільство, створення власних інформаційних ресурсів неможливо лише своїми силами, не координуючи зусилля інших бібліотек. Тому за нашої ініціативи при підтримці Миколаївської обласної асоціації народився проект "Зведений електронний каталог бібліотек міста", 2008 рік. Це корпоративний проект, у якому взяли участь провідні бібліотеки міста. З ним можна ознайомитися на сайті нашої бібліотеки.

В цьому році ми стали учасниками міжнародного проекту, започаткованого фундацією Мелінди та Білла Гейтсів «Глобальні бібліотеки» в Україні який адмініструє IREX. На першому етапі проекту ми дослідили матеріально-технічний стан освітянських бібліотек міста й області з метою їх можливої подальшої комп'ютеризації. Це була дуже не проста робота. Не

маючи статистику, єдиного координаційного методичного центру. Ми провели 18 семінарів з методики аналізування діяльності бібліотек, допомагали бібліотекам розібратися в технічних термінах. Ми пересвідчилися у великому бажанні наших освітянських бібліотек стати сучасними інформаційними центрами. Все робилось мобільно, оперативно, в чому активно нам допомагало обласне управління освіти і науки. Як наслідок, командою цього проекту наша бібліотека визнана «Найкращою бібліотекою місяця в Україні».

Три роки ми з Павлою Іванівною працювали з ректором Миколаївського державного університету ім. В.Сухомлинського щодо відкриття спеціальності педагога-бібліотекаря. Спеціальність відкрили, але не змогли набрати студентів. І це наша біль. Тому ми презентували проект "Спадкоємність у професії" (2008 р.). Мета - навчити старшокласників роботі з програмним забезпеченням АБІС «ІРБІС» для створення електронних каталогів шкільних бібліотек, тим самим ближче їх познайомити з бібліотечною професією. В рамках проекту заплановано відвідування кращих бібліотек Миколаївщини, створення Веб-сторінок своїх бібліотек, участь у бібліотечних заходах та ще багато чого цікавого. Впевненні, що системна робота в цьому напрямі дасть позитивні результати.

Відвідавши на минулій неділі Всеукраїнський семінар «Бібліотечне обслуговування дітей і підлітків у США: інноваційні програми та кращий досвід», який проходив в м. Феодосія при підтримці Посольства США в Україні у нас народились три нові проекти, про що ми вам розкажемо в наступному році. Пані Кетлін Дегянські співробітниц бібліотеки Квінсу в Нью-Йорку два дні в ігровій формі, демонструючи фільми про роботу бібліотеки, розповідала про використання електронних ресурсів в роботі з дітьми та правові аспекти цієї діяльності. Це приклад інноваційних програм в роботі з бібліотечними працівниками, що в свою чергу сприяє творчому підходу до роботи з користувачами бібліотеки.

Ще хочу зупинитися на одному аспекті. На перший погляд наші заходи - Дні інформації, Дні фахівця, читацькі конференції, тренінги, ділові ігри, акції та інші форми роботи не є новими, але все ж їх інноваційний характер відбивається в методиці подачі, в методах, використовуваних при їх підготовці та проведенні. Від естетично оформлених афіш та запрошень, роботи з пресою, депутатами, бізнесменами, які пропонують захід, що дозволить запросити цікавих людей, продумати музичне оформлення, використання електронних ресурсів і при цьому не забути про головне, про її величність Книгу - все це зробить захід цікавим, досягне мети і підніме імідж бібліотеки.

Всяка інноваційна діяльність повинна мати кінцевий ефективний результат. Інакше всі наші нововведення не мають сенсу. Тому тут неабияку роль грає управлінський аспект діяльності бібліотек, в основі якого лежить аналіз результативності змін, що з одного боку, дозволяє усвідомлювати перспективні інноваційні потреби і ініціювати подальший хід змін, а з другого – виявляє найбільш ефективні нововведення, які можна транслювати

в соціальну сферу , розглядати в якості потенційних інноваційних пропозицій для інших бібліотек.

Роскіна Т.І., директор Науково-педагогічної бібліотеки м. Миколаєва